

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 1511

din 07 noiembrie 2019

Prin Raportul nr. 19-3244/2019, Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor efectuate privitor la afectarea independenței judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție care au pronunțat soluția care a făcut obiectul afirmațiilor fostului judecător al Curții Constituționale, precum și independența puterii judecătorești prin afirmațiile domnului Petre Lăzăroiu, fost judecător al Curții Constituționale, preluate de mass-media.

Analizând Raportul nr. 19-3244/2019 al Inspecției Judiciare și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

La data de 08.07.2019, prin adresa nr. 13828/2019, președintele Consiliului Superior al Magistraturii a sesizat Inspecția Judiciară în vederea efectuării verificărilor necesare pe marginea afirmațiilor domnului Petre Lăzăroiu, formulate la posturile de televiziune Antena 3, B1 TV și România TV, la data de 03.07.2019, sub aspectul riscului de a fi afectată independența și imparțialitatea judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție care au pronunțat Decizia penală nr. _____ Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 5 judecători care a făcut obiectul afirmațiilor fostului judecător al Curții Constituționale.

Ulterior, la data de 09.07.2019, prin adresa nr. 2/13847/2019, președintele Consiliului Superior al Magistraturii a transmis o serie de articole de presă semnalate de domnul judecător Bogdan Mateescu, membru al Consiliului Superior al Magistraturii, în scopul verificărilor necesare pentru a se aprecia în ce măsură afirmațiile expuse în cuprinsul acestora sunt de natură a afecta independența judecătorilor. Articolele de presă anexate vizează aceleași afirmații formulate în spațiul public de domnul Petre Lăzăroiu.

Potrivit Raportului nr. 19-3244/2019 întocmit de Inspekția Judiciară ca urmare a verificărilor prealabile, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii constată următoarele aspecte:

Prin Decizia penală nr. a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 5 judecători a fost soluționată cauza prin menținerea pedepsei aplicate inculpatului D. N. I. .

La data de 03.07.2019, domnul Petre Lăzăroiu, fost judecător al Curții Constituționale, fiind invitat în cadrul emisiunii „Ediție specială”, la postul de televiziune Antena 3, a afirmat, în esență, că asupra magistraților Curții Constituționale s-au făcut presiuni în legătură cu decizia care urma să fie luată pe tema completurilor specializate. Toate acestea în contextul în care soarta domnului D. N. I. depindea de această hotărâre, dacă ar fi fost luată înainte de condamnarea definitivă, ținta fiind dispariția de pe scena politică a respectivului om politic.

Domnul Petre Lăzăroiu a mai declarat că Înalta Curte de Casație și Justiție s-a grăbit când a judecat dosarul fără să aștepte decizia Curții Constituționale, afirmând, apoi că „eu nu cred că ținta a fost băgarea lui D. în pușcărie. Nu cred că asta a fost. Ținta a fost mai mult dispariția de pe scena politică a lui D. ”.

La întrebarea reporterului „Spuneți că această condamnare a lui D. I. a fost una politică?”, domnul Petre Lăzăroiu a răspuns: „Cu siguranță. Nu am nicio îndoială”.

Ulterior, domnul Petre Lăzăroiu a intervenit telefonic și în emisiunea „Punctul culminant” și și-a nuanțat declarațiile.

La aceeași dată, domnul Petre Lăzăroiu a avut o a treia intervenție, de această dată în emisiunea „Dosar de politician” la postul de televiziune B1TV, de această dată

nuanțându-și și precizându-și declarațiile astfel cum este reținut în cuprinsul verificărilor efectuate de Inspekția Judiciară.

După analizarea constatărilor cuprinse în Raportul nr. 19-3244/2019 întocmit de Inspekția Judiciară, Sekția pentru judecăt看ri a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că referitor la aspectele sesizate privitor la afectarea independenței puterii judecăt看rești și a independenței judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție care au pronunțat soluția care a făcut obiectul afirmațiilor domnului Petre Lăzăroi, trebuie avute în vedere și următoarele aspecte:

Potrivit dispozițiilor art. 133 alin. (1) din Constituția României, precum și ale art. 1 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției.

În conformitate cu art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Sekțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul, respectiv obligația corelativă de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, în conformitate cu Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, sekțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor

De asemenea, în conformitate cu art. 75 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Sekția pentru judecăt看ri a Consiliului Superior al Magistraturii are dreptul și obligația de a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea sau ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

În ceea ce privește noțiunile de *independență și de imparțialitate a magistraților* precum și necesitatea respectării lor, acestea sunt prevăzute în reglementări interne și internaționale.

Astfel, *principiile independenței și imparțialității magistraților* sunt consfințite de reglementările art. 124 alin. (3) din Constituția României, art. 2 alin. (3) și art. 3 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și în art. 3 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

Art. 1 din Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite dispune că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”.

În cadrul aceluiași principii, potrivit art. 2 se prevede că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate, imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”.

Recomandarea (2010)12 a Comitetului de Miniștri al statelor membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, dorind să promoveze independența sistemului judiciar a elaborat mai multe reguli cu valoare de principiu: statele au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a respecta, promova și proteja independența judecătorilor; „independența judecătorilor” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime; nu trebuie permis grupurilor de presiune să submineze independența sistemului judiciar.

Independența magistraților nu constituie doar o garanție a statului pentru înfăptuirea justiției, ci în egală măsură, un drept și o obligație a magistraților, un „atribut al funcției, care îi permite judecătorului să acționeze în realizarea actului juridic și, mai ales, să decidă doar în baza legii și a propriei conștiințe, fără nici o subordonare sau influență”.

Raportând verificările efectuate în scopul constatării unei eventuale încălcări a independenței puterii judecătorești și la dispozițiile legii fundamentale care consacră libertatea de exprimare în componentele sale privind dreptul la opinie și informație, prevăzute de art. 30 și art. 31 din Constituția României, precum și la art. 10 din

Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în această materie, se poate concluziona că dreptul la liberă exprimare nu este unul absolut, acesta fiind susceptibil de anumite restrângeri, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva unor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra, cum ar fi autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Păger și Oberschlick contra Austriei a decis că „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept”.

De asemenea, s-a subliniat rolul important al presei într-un stat de drept, aceasta având responsabilitatea privind comunicarea informațiilor și ideilor cu privire la problemele politice, precum și a altor teme de interes general, dar și obligația de a nu depăși anumite limite fixate în special pentru protecția reputației altuia (Hotărârea Castells contra Spaniei din 23 aprilie 1992).

Nu în ultimul rând, trebuie reținut că referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, Curtea Europeană de Justiție a apreciat în mod constant că un rol important în asigurarea independenței și imparțialității judecătorului îl au și aparențele (cauzele Findlay versus Regatul Unit din data de 25.09.1997, McGonnell versus Regatul Unit, din data de 08.02.2000), astfel încât afirmațiile formulate sub diferite modalități trebuie să elimine orice suspiciune privind afectarea independenței judecătorilor.

Având în vedere aceste aspecte, din perspectiva prevederilor sus menționate și din analiza declarațiilor formulate la data de 03.07.2019 de domnul Petre Lăzăroiu la posturile de televiziune Antena 3, B1 TV și România TV, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii constată că prin afirmațiile făcute s-a creat impresia publică în sensul că activitatea Completului de 5 judecatori al Înaltei Curți de Casație și Justiție căruia i-a revenit spre soluționare Dosarul nr. _____ s-a desfășurat cu încălcarea principiului legalității procesului penal consacrat în art. 2 din Codul de procedură penală potrivit căruia procedurile judiciare trebuie să se desfășoare cu respectarea dispozițiilor prevăzute de lege.

S-a exprimat ideea cã judecãtorii au pronunțat o soluție din rațiuni politice, prin încălcarea principiilor de desfășurare a procesului penal, îndepãrtându-se astfel de principiile constituționale consacrate în art 124 din Constituția României conform cãrora justiția se înfãptuiește în numele legii, este unicã, imparțialã și egalã pentru toți, iar judecãtorii sunt independenți și se supun numai legii.

O hotãrãre judecãtoreascã care s-ar pronunța din motive politice sau prin care s-ar urmãri eliminarea de pe scena politicã a unei persoane ar presupune adoptarea acesteia în afara dispozițiilor legale și fãrã sã ținã cont de probele administrate, fiind datã în scopul de a servi altor interese decãt celor de înfãptuire a justiției, prin îndepãrtarea definitivã de la principiile și obligațiile care guverneazã activitatea judecãtorilor.

Secția pentru judecãtori apreciazã cã astfel de afirmații nedovedite, fãcute într-un context în care societatea civilã este zdruncinãtã de dubii și neîncredere în ceea ce privește modul în care s-au desfășurat activitãți judiciare în alte cauze, au un real potențial de a afecta independența și imparțialitatea judecãtorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție dar și a sistemului judiciar în ansamblul sãu, cu atãt mai mult cu cãt aceste afirmații provin de la un fost judecãtor al Curții Constituționale.

Având în vedere poziționarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vârful ierarhiei instanțelor de judecatã, afirmațiile analizate sunt de naturã sã afecteze întregul sistem judiciar, chiar dacã ele vizeazã doar anumiți judecãtori.

Totodatã, Secția pentru judecãtori apreciazã cã nu are importanță dacã afirmațiile cu potențial de a afecta independența judecãtorilor sunt fãcute în timpul soluționãrii unei cauze sau ulterior pronunțãrii unei hotãrãri definitive, cãt timp magistrații sunt în activitate, având nevoie, pentru exercitarea corespunzãtoare a activității, de încrederea cetățenilor în actul de justiție, încredere care poate fi afectatã, atãt de afirmații de genul celor analizate, dar mai ales de modul de redare, interpretare și comentare în mass-media a acestora, în ambele cazuri fiind pusã la îndoialã independența și imparțialitatea judecãtorilor.

Prin afirmațiile fãcute și demersuri jurnalistice nu pot fi puse în discuție legalitatea sau temeinicia hotãrãrilor judecãtorești, ținând cont de faptul cã Decizia penalã nr. . . . pronunțatã de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 judecãtori este definitivã, aceasta producând toate efectele specifice hotãrãrilor

judecătorești și bucurându-se de prezumția de adevăr, conform principiului „res iudicata pro veritate habetur”.

În aceste condiții, Secția pentru judecători apreciază că orice considerații privind legalitatea sau temeinicia soluției dispuse de magistrați în exercitarea atribuțiilor specifice poate aduce atingere principiului independenței judecătorului, consacrat de art. 124 alin. (3) din Constituția României.

Referitor la independența puterii judecătorești și a judecătorilor, Secția pentru judecători reține că aceste principii constituie o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei drepte judecăți, însă în cadrul dezbaterilor s-a constatat o lipsă de aplecare față de aceste valori, astfel încât, prin afirmațiile menționate s-a indus ideea funcționării incorecte a sistemului judiciar.

Rezultă așadar că legalitatea hotărârilor judecătorești poate fi verificată numai în cadrul unui control jurisdicțional, nu prin intermediul unor comentarii, emisiuni sau articole de presă, astfel încât dreptul la liberă exprimare consacrat în art. 30 din Constituție nu poate fi exercitat prin încălcarea principiului independenței judecătorilor și supunerii lor numai legii.

Se poate concluziona că afirmațiile analizate au nesocotit principiul independenței justiției și a judecătorilor ca premisă a statului de drept, au reprezentat fapte neprobate și au constituit opinii personale, iar pronunțarea ulterioară a Curții Constituționale asupra conflictului de natură constituțională nu poate justifica interpretarea dată.

În consecință, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că declarațiile formulate la data de 03.07.2019 de domnul Petre Lăzăroiu la posturile de televiziune Antena 3, B1 TV și România TV, care au fost analizate în Raportul nr. 19-3244/2019 al Inspecției Judiciare, au fost de natură să afecteze independența judecătorilor care au pronunțat Decizia penală nr. _____ a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 5 judecători. Totodată, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că respectivele declarații au afectat și independența puterii judecătorești.

Pentru aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările

ulterioare, precum și art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procuratorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor valabil exprimate ale membrilor prezenți privitor la constatarea afectării independenței judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție care au pronunțat decizia penală vizată în raport, respectiv 8 voturi pentru și 2 voturi nule, precum și cu unanimitatea voturilor valabil exprimate ale membrilor prezenți privitor la afectarea independenței puterii judecătorești prin declarațiile formulate de domnul Petre Lăzăroiu, respectiv 7 voturi pentru și 3 voturi nule;

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Declarațiile formulate la data de 03.07.2019 de domnul Petre Lăzăroiu la posturile de televiziune Antena 3, B1 TV și România TV au fost de natură să afecteze independența judecătorilor care au pronunțat Decizia penală nr. _____ a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători.

Art.2 - Declarațiile menționate formulate la data de 03.07.2019 de domnul Petre Lăzăroiu la posturile de televiziune Antena 3, B1 TV și România TV au afectat independența puterii judecătorești.

Art.3 - Prezenta Hotărâre nr. 1511 din 07 noiembrie 2019 a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare.

Data în București, la data de 07 noiembrie 2019

Președinte,
Judecător **Lia SAVONEA**

